

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА АСИСТЕНТ ЗА НАУЧНАТА ОБЛАСТ МЕНАЏМЕНТ СИСТЕМИ
НА ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ
„ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” ВО ШТИП**

Со Одлука бр. 1702-34/12 од 22.1.2014 година, донесена на 71. седница на Наставно-научен совет на Економскиот факултет, одржана на 22.1.2014 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на асистент за научната област *менаџмент системи* (1 извршител) на Економски факултет при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип во состав:

- проф. д-р Трајко Мицески, редовен професор, вработен на Економски факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, претседател;
- проф. д-р Љубомир Дракулевски, редовен професор, вработен на Економски факултет при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, член;
- проф. д-р Еленица Софијанова, вонреден професор, вработена на Економски факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, член.

Според Конкурсот објавен во дневниот весник „Нова Македонија“ на 25.12.2013 година, потребна е следнава документација:

1. Пријава;
2. Диплома за завршено соодветно образование - за одбранет магистерски/докторски труд (еден примерок од дипломата во оригинал и три копии заверени кај нотар; странските дипломи да се нострифицирани и дополнети со еквиваленција на оценките);
3. Кратка биографија (во четири примероци);
4. Потврда дека се служи со еден од светските јазици;
5. Список на објавени научни и стручни трудови (по еден примерок од трудовите во оригинал - доколку такви има);
6. Еден примерок од магистерски труд;
7. Уверение за државјанство.

По разгледувањето на поднесената документација, Рецензентската комисија на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев” - Штип му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

На распишаниот Конкурс за избор на еден асистент за научната област менаџмент системи на Економски факултет при Универзитет „Гоце Делчев” - Штип се пријави кандидатката Елена Веселинова.

Комисијата ги разгледа доставените документи од кандидатката. Од приложената документација на пријавената кандидатка, според Конкурсот, може да се види дека **м-р Елена Веселинова ги достави следниве документи:**

1. Пријава;
2. Диплома за завршено соодветно образование, одбранет магистерски/докторски труд (еден примерок од дипломата оригинал и три копии заверени кај нотар);
3. Кратка биографија (во четири примероци);
4. Потврда дека се служи со еден од светските јазици;
5. Список на објавени научни и стручни трудови (по еден примерок од трудовите во оригинал);
6. Примерок од магистерски труд;
7. Уверение за државјанство – оригинал.

I. Биографски податоци

М-р Елена Веселинова е родена на 6 октомври 1985 година во Штип, Р.Македонија. Одновно образование завршува во ДООУ „Димитар Влахов“ во Штип како најдобар ученик во генерацијата. Средно образование завршува во гимназијата „Славчо Стојменски“ во Штип во генерацијата 2000-2004. Во средношколските денови редовно учествува на државни и меѓународни натпревари по математика, физика, македонски, англиски и латински јазик и има освоено бројни високи признанија и награди. Во 2004 година се запишува на Економски факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и дипломира на Катедрата за менаџмент во 2008 година, со просечен успех од 9,85, вбројувајќи се меѓу најдобрите студенти од нејзината генерација. Во февруари 2009 година ги започнува постдипломските студии по MBA-менаџмент, исто така на Економскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Испитите ги завршува со просечен успех од 10,00. Магистрира на 9 ноември 2011 година со одбрана на магистерскиот труд на тема „Градење на стратегија на претпријатијата во текстилната индустрија на Р.Македонија“.

М-р Елена Веселинова го продолжува високото образование со упис на трет циклус студии во декември 2011 год. на Економскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје во научната област менаџмент. Кандидатката ја подготвува докторската дисертација со наслов „Корпоративниот бренд како извор на одржлива конкурентска предност на компаниите“.

Веднаш по дипломирањето, од ноември 2008 година е ангажирана како волонтер за асистент на Економскиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Истовремено, го гради своето искуство и се усовршува во практикувањето на менаџмент вештините како асистент на управителот на „Ангротекс“ ДОО - Штип. Од септември 2011 година работи како помлад асистент на Економски факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип со ангажман на предмети од областа на менаџментот.

Кандидатот одлично ги познава англискиот и италијанскиот јазик и задоволително германскиот јазик, кој тековно го изучува. Исто така, одлично ги познава алатките на Microsoft Office, Adobe, Project Manager, Comfar III Expert, SPSS и има познавање на основите на Pantheon – ERP.

Редовно учествува на обуки и предавања од областа на менаџментот. Ги посетувала предавањата на проф. д-р Исак Адиџес од областа на управување со промените, предавањата на светски познатиот проф. д-р Филип Котлер на тема „Маркетинг предизвиците во 21 век“ и на Тим Ринго, врвниот менаџер за човечки ресурси на компанијата IBM. Учествовала на семинари од областа на царинското работење, Законот за работни односи и унапредување на сметководствениот систем на претпријатијата во организација на Стопанската комора на Р.Македонија.

II. Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Наставно-образовна дејност

Во рамките на своите досегашни ангажмани, како вработена на Економскиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, м-р Елена Веселинова изведува вежби на прв циклус студии на следниве наставни предмети:

Предмети - зимски семестар 2011/2012 година						
Предмет	Град	Насока	Студиска година	Семестар	Број на часови	Број на студенти
1. Инвестиционен менаџмент	Штип	Финансиски менаџмент и Меѓународна економија	III (трета) година	V семестар	2*4гр.=8	170 + 20 = 190
2. Менаџмент на мал бизнис	Штип	Финансиски менаџмент	III (трета) година	V семестар	1*3гр.=3	140

Менаџмент на мал бизнис	Струмица	Финансиски менаџмент	III (трета) година	V семестар	1*2гр=2	95
3. Теорија на одлучување	Штип	Финансиски менаџмент	III (трета) година	V семестар	1*1гр=1	30
Вкупно					14 часа	455

Предмети - летен семестар 2011/2012 година						
Предмет	Град	Насока	Студиска година	Семестар	Број на часови	Број на студенти
1. Хартии од вредност и портфолио менаџмент	Штип	Финансиски менаџмент	IV (четврта) година	VIII семестар	2*3гр=6	130
Хартии од вредност и портфолио менаџмент	Струмица	Финансиски менаџмент	IV (четврта) година	VIII семестар	2*2гр=4	75
2. Инвестирање во здравството	Штип	Здравствен менаџмент	III (трета) година	VI семестар	1*1=1	15
3. Економика на претпријатие	Штип	Финансиски менаџмент	I (прва) година	II семестар	2*3=6	130
Вкупно					17	350

Предмети - зимски семестар 2012/2013 година						
Предмет	Град	Насока	Студиска година	Семестар	Број на часови	Број на студенти
1. Инвестиционен менаџмент	Штип	Финансиски менаџмент и Меѓународна економија	III (трета) година	V семестар	2*4гр.=8	150 + 20 = 170
Инвестиционен менаџмент	Струмица	Финансиски менаџмент	III (трета) година	V семестар	2*2гр.=4	75
2. Менаџмент на мал бизнис	Штип	Финансиски менаџмент и Бизнис информатика	III (трета) година	V семестар	1*3гр=3	130
Менаџмент на мал бизнис	Струмица	Финансиски менаџмент	III (трета) година	V семестар	1*2гр=2	65
3. Теорија на одлучување	Штип	Финансиски менаџмент	III (трета) година	V семестар	1*1гр=1	20
4. Стратегиски менаџмент	Штип	Финансиски менаџмент	IV (трета) година	VII семестар	1*2гр.=2	130
Стратегиски менаџмент	Струмица	Финансиски менаџмент	IV (трета) година	VII семестар	1*2гр.=2	50
Вкупно					22 часа	640

Предмети - летен семестар 2012/2013 година						
Предмет	Град	Насока	Студиска година	Семестар	Број на часови	Број на студенти
1. Хартии од вредност и портфолио менаџмент	Штип	Финансиски менаџмент	IV (четврта) година	VIII семестар	2*3гр=6	125
Хартии од вредност и портфолио менаџмент	Струмица	Финансиски менаџмент	IV (четврта) година	VIII семестар	2*2гр=4	55
2. Инвестирање во здравството	Штип	Здравствен менаџмент	III (трета) година	VI семестар	1*1=1	12
Вкупно					11	192

Предмети - зимски семестар 2013/2014 година						
Предмет	Град	Насока	Студиска година	Семестар	Број на часови	Број на студенти
1. Инвестиционен менаџмент	Штип	Финансиски менаџмент, Меѓународна економија и Сметководство, финансии и ревизија	III (трета) година и II (втора) година	V семестар и III семестар	2*3гр.=6 1*2гр.=2	90 + 20 + 60 = 170
Инвестиционен менаџмент	Струмица	Финансиски менаџмент	III (трета) година	V семестар	2*2гр.=4	55
2. Теорија на одлучување	Штип	Финансиски менаџмент	III (трета) година	V семестар	1*1гр=1	15
Теорија на одлучување	Струмица	Финансиски менаџмент	I (прва) година	I семестар	1*2гр=2	80
Теорија на одлучување	Радовиш	Финансиски менаџмент	I (прва) година	I семестар	1*1гр=1	35
3. Стратегиски менаџмент	Штип	Финансиски менаџмент	IV (трета) година	VII семестар	1*2гр.=2	80
Стратегиски менаџмент	Струмица	Финансиски менаџмент	IV (трета) година	VII семестар	1*2гр.=2	50
Вкупно					20 часа	485

Предмети - летен семестар 2013/2014 година

Предмет	Град	Насока	Студиска година	Семестар	Број на часови	Број на студенти
1. Хартии од вредност и портфолио менаџмент	Штип	Финансиски менаџмент, Бизнес информатика	IV (четврта) година и III (трета) година	VIII семестар и VI семестар	2*3гр=6	130
Хартии од вредност и портфолио менаџмент	Струмица	Финансиски менаџмент	IV (четврта) година	VIII семестар	2*2гр=4	55
1. Инвестирање во здравството	Штип	Здравствен менаџмент	III (трета) година	VI семестар	1*1гр=1	10
2. Менаџмент	Скопје	Банкарство, финансии и осигурување	I (прва) година	II семестар	1*2гр=2	100
Вкупно					13	295

Односно, предметите за кои м-р Елена Веселинова како помлад асистент на Економски факултет одржува вежби се:

1. Инвестиции – Инвестиционен менаџмент;
2. Стратегиски менаџмент;
3. Менаџмент на мал бизнис;
4. Теорија на одлучување;
5. Хартии од вредност и портфолио менаџмент;
6. Менаџмент;
7. Економика на претпријатие;
8. Инвестирање во здравството.

М-р Елена Веселинова е еден од авторите на „Економско-финансиски лексикон“, издание на Економски факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, ISBN 978-608-4708-42-1.

Кандидатката има учество и во организацијата на Првата меѓународна конференција на Економски факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, ICBEF 2012.

III. Научноистражувачка дејност

М-р Елена Веселинова е автор на следниве научни и стручни трудови (оригиналите трудови се објавени и во репозиториумот на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип):

1. **Николова, Елена**, „Градење на стратегија на претпријатијата во текстилната индустрија на Р.Македонија“, магистерски труд, Економски факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, 2010, Скопје, Р.Македонија
2. **Nikolova, Elena, Marija Gogova, Margarita Matlievska and Krste Sajnoski**, “Selecting and assessing a target firm for an international merger or acquisition”, *International Jubilee Scientific Conference: “Economy and Management in the 21st Century – Solutions for Stability and Growth”*, 8-9. 11. 2011, Svishtov, Bulgaria
3. **Matlievska, Margarita, Riste Temjanovski, Krste Sajnoski, Vlatko Paceskoski and Elena Nikolova**, “The influence of the legislation on the FDIs, the case of Republic of Macedonia in the period 2001-2010”, *International Jubilee Scientific Conference: “Economy and Management in the 21st Century – Solutions for Stability and Growth”*, 8-9. 11. 2011, Svishtov, Bulgaria
4. **Sajnoski, Krste, Margarita Matlievska, Stevan Gaber, Emilija Miteva Kacarski and Elena Nikolova**, “Global imbalances and the dollar“, *International Jubilee Scientific Conference: “Economy and Management in the 21st Century – Solutions for Stability and Growth”*, 8-9. 11. 2011, Svishtov, Bulgaria
5. **Николова, Елена**, „Корпоративно управување: улогата на одборот на директори“, *Годишен зборник на Економски факултет*, Vol. 3, Универзитет „Гоце Делчев“, Економски факултет, 2011, Штип

6. **Nikolova, Elena and Marija Gogova Samonikov**, “Systemic approach to teamwork - a model for team building”, *International conference: “Trends and Challenges in the Economic Development”*, 10-11 May, 2012, University of Economics – Varna, Bulgaria
7. **Matlievska, Margarita and Elena Nikolova**, “Legal aspects of environment policies in the Republic of Macedonia”, *International conference: “Trends and Challenges in the Economic Development”*, 10-11 May, 2012, University of Economics – Varna, Bulgaria
8. **Gogova Samonikov, Marija and Elena Nikolova**, “Historical financial flows compared with the actual financial crisis”, *International conference: “Trends and Challenges in the Economic Development”*, 10-11 May, 2012, University of Economics – Varna, Bulgaria
9. **Nikolova, Elena and Marija Gogova Samonikov**, “SMEs Innovation and Growth in EU”, *XIII International Symposium SymOrg 2012: “Innovative Management and Business Performance”*, 5-9 June, 2012, Faculty of Organizational Sciences, University of Belgrade, Zlatibor, Serbia
10. **Veselinova, Elena and Marija Gogova Samonikov**, “SMEs Innovation and Growth in EU”, *Management Journal for Theory and practice Management*, Vol.64, University of Belgrade, Faculty of Organizational Science, 2012, Serbia
11. **Nikolova, Elena, Risto Fotov and Marija Gogova Samonikov**, “Knowledge management for SMEs in the knowledge based economy”, *19th International Economic Conference – IECS 2012: “The Persistence of the Global Economic Crisis: Causes, Implications, Solutions”*, 15 June, 2012, Faculty of economic sciences, “Lucian Blaga” University of Sibiu, Economic sciences faculties association of Romania – AFER, Sibiu, Romania
12. **Gogova Samonikov, Marija, Risto Fotov and Elena Nikolova**, “Innovative methods on managing of resources in banks, caused by the influences of the current crisis on the working process of these institutions”, *19th International Economic Conference – IECS 2012: “The Persistence of the Global Economic Crisis: Causes, Implications, Solutions”*, 15 June, 2012, Faculty of economic sciences, “Lucian Blaga” University of Sibiu, Economic sciences faculties association of Romania – AFER, Sibiu, Romania
13. **Gogova Samonikov, Marija Risto Fotov and Elena Veselinova**, “Innovative methods on managing of resources in banks, caused by the influences of the current crisis on the working process of these institutions”, *Revista Economica*, Vol. 3/62, University “Lucian Blaga”, Faculty of Economics, 2012, Sibiu, Romania
14. **Веселинова, Елена и Марија Гогова Самоников**, „Ланецот на вредности како извор на конкурентска предност на текстилните претпријатија“, *Прва меѓународна конференција за бизнис, економија и финансии: „Од либерализација до глобализација – предизвици на светот што се менува“*, 13-15 септември, 2012, Економски факултет, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип, Македонија
15. **Гогова Самоников, Марија и Елена Веселинова**, „Финансиските кризи низ историјата споредени со кризата од 2007“, *Прва меѓународна конференција за бизнис, економија и финансии: „Од либерализација до глобализација – предизвици на светот што се менува“*, 13-15 септември, 2012, Економски факултет, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип, Македонија
16. **Gogova Samonikov, Marija, Elena Nikolova and Zoran Temelkov**, “Deposit or Investment in Voluntary Pension Fund – Case Study in the Republic of Macedonia”, *1st International Conference - South-East European Countries toward European Integration*, 20th October 2012, University “Aleksander Xhuvani”, Faculty of Economics, Elbasan – Albania
17. **Gogova Samonikov, Marija and Elena Nikolova**, “Management of Banking Operations to Avoid Crises”, *1st International Conference - South-East European Countries toward European Integration*, 20th October 2012, University “Aleksander Xhuvani”, Faculty of Economics, Elbasan – Albania
18. **Gogova Samonikov, Marija and Elena Veselinova**, *Financial Crises Through History Compared With The Crisis From 2007*, LAMBERT Academic Publishing, 2012, Germany
19. **Veselinova, Elena and Marija Gogova Samonikov**, “The role and importance of the textile industry in the national economy of the Republic of Macedonia: Share of GDP,

- exports and employment”, *Journal of Process Management – New Technologies*, Vol 1, Issue 3, 2013, MAPRO, Vranje, Serbia
20. **Gogova Samonikov, Marija and Elena Veselinova**, “Attracting foreign direct investments in transition economies with special reference to the Republic of Macedonia”, *Journal of Process Management – New Technologies*, Vol 1, Issue 3, 2013, MAPRO, Vranje, Serbia
 21. **Veselinova, Elena and Marija Gogova Samonikov**, “How the Textile Companies in South-East Europe Create Value”, *Management Dynamics in the Knowledge Economy*, Vol 1, No.2, 2013, College of Management (NUPSPA) & Tritonic, Romania
 22. **Фотов, Ристо, Толе Белчев, Катерина Фотова, Емилија Митева Кацарски и Елена Веселинова**, *Економско-финансиски лексикон*, Економски факултет, Универзитет „Гоце Делчев“, 2013, Штип

Евалуација на трудот „Градење на стратегија на претпријатијата во текстилната индустрија на Р.Македонија“, магистерски труд

Магистерскиот труд на кандидатката навлегува во анализа на една посебна област од стратегискиот менаџмент со значајна практичност и прагматичност, градењето на стратегија за претпријатијата од една индустрија – текстилната, како значаен дел од економија на Р.Македонија. Потребата од примена на соодветен стратегиски менаџмент во текстилните претпријатија е презентирана како императив за профитабилно работење во услови на сè поинтензивна домашна и меѓународна конкуренција во текстилната индустрија. Трудот претставува едно успешно заокружување на проблематиката преку комплетна анализа на опкружувањето на текстилните претпријатија (екстерно и интерно) и согледувањето на можните извори на конкурентска предност. Преку ваквата детална анализа се доаѓа до клучниот момент на истражувањето – избор и имплементација на соодветна стратегија. Стратегијата што ќе ја избере текстилното претпријатие треба на најдобар можен начин да ги искористи можностите и предностите и да ги неутрализира и избегне ограничувањата и слабостите специфични за него. Во трудот јасно е потенцирано дека сумарниот ефект од дејството на тековните екстерни и интерни фактори на текстилните претпријатија го наложува доминантното практикување на лон системот на производство како најниска форма на стратегиско партнерство. Таквиот тренд продолжува и во иднина. Трудот нуди насоки за развој и примена на повисоки форми на стратегиски партнерства и пронаоѓање на алтернативни начини на соработка со досегашните или нови странски партнери во вид на outsourcing за повеќе активности од веригата на вредности на странските претпријатија. Крајната цел е да се стекне финансиска и оперативна моќ за примена на стратегија на класичен извоз. Преку истражувањето се констатира дека македонските текстилни претпријатија носат во себе потенцијал за реализација на ваквите стратегиски промени на среден и долг рок. Истиот треба да се искористи со вложување на големи напори, но резултира со остварување на значително поголема профитабилност.

Кандидатката мошне прецизно нагласува дека во висококонкурентната глобална арена постои силна потреба и зголемена неопходност од градење на стратегија на текстилните претпријатија во Р.Македонија, со цел фирмите да не заостануваат во напредокот, успехот и борбата со силната конкуренција и да не ги доведат во прашање егзистенцијата и опстанокот на домашниот и меѓународниот пазар. Во извлекувањето на ова сознание, кандидатот користи мошне релевантна литература од областа на стратегискиот и меѓународниот менаџмент.

Евалуација на трудот “Selecting and assessing a target firm for an international merger or acquisition”

Предмет на анализа во овој труд се меѓународните спојувања и преземања (M&A) како начини на реструктурирање на компаниите кои претставуваат значаен дел од светот на корпоративните финансии. Секој ден на Wall Street инвестициските банкири организираат M&A трансакции преку кои одделни компании се спојуваат заедно за да формираат поголеми и посилни од нив. Не е изненадувачки што ваквите активности често се појавуваат на вестите. Овие договори достигнуваат вредност од стотици милиони, дури и милијарди долари. Со нив се детерминира иднината на вклучените компании и сите нивни

вработени, што е далеку од неважно. Основната идеја која се јавува при оваа елаборација: еден плус еден прави три - е равенка со посебна алхемија за спојувањата или преземањата. Авторот наведува дека клучниот принцип за спојување или купување на компанија е да се создаде вредност повисока од збирот на поединечните вредности на двете компании. Двете компании заедно се повеќе вредни од две одделни компании, во најмала рака, тоа е резонирањето зад М & А. Ова образложение е особено привлечно за компаниите кога времињата се тешки. Силните компании ќе настојуваат да купуваат други фирми да ја зајакнат својата позиција и да бидат поконкурентни. Компаниите имаат заедничка надеж дека ќе добијат поголем удел на пазарот или ќе постигнат поголема ефикасност. Во трудот се заклучува дека поради овие потенцијални придобивки, целните компании честопати се согласуваат да бидат купени, особено кога знаат дека не можат да преживеат сами. Без оглед на нивната категорија или структура, сите спојувања и преземања имаат една заедничка цел: тие се наменети за создавање синергија. Успехот на спојувањата или преземањата зависи од тоа дали оваа синергија се постигнува и која е нејзината цена.

Евалуација на трудот “The influence of the legislation on the FDIs, the case of Republic of Macedonia in the period 2001-2010”

При анализата на овој труд се согледува дека досегашните светски искуства несомнено го потврдија фактот дека СДИ е една од основните стратегии која го овозможува и го забрзува економскиот развој на националната економија. Како резултат на тоа, секоја национална економија мора да има соодветна легислатива која ќе овозможи непречено и привлекувањето на странски капитал. Од трудот се согледува основната мотивација за неговото спроведување: анализа на промените во законодавството и нивното влијание врз обемот и структурата на СДИ во Република Македонија во текот на последната деценија. Клучниот цел на таквата намера се остварува преку анализа на промените во законодавството и неговото влијание врз обемот и структурата на СДИ во Република Македонија во текот на последната деценија. Сепак, до одреден степен на институционални механизми кои профилирани рамка за водење бизнис се важни. Подетално внимание е посветено на уставната и законската рамка на Република Македонија во врска со привлекување на СДИ. Од резултатите од истражувањето може да се заклучи дека правната рамка е фактор што ја одредува бизнис клима во земјата, но нејзиното влијание врз интензитетот и структурата на СДИ во Република Македонија не е значително. Од трудот се согледува дека во последната деценија Република Македонија има постигнато значајни резултати во оваа област. Сепак, постои потреба за понатамошно подобрување на релевантното законодавство.

Евалуација на трудот „Корпоративно управување: улогата на одборот на директори“

Во овој труд јасно се презентира корпоративното управување како овластување на одборот на директори од акционерите да ја водат корпорацијата и да управуваат со нивниот капитал. Основна улога на одборот на директори е да обезбеди просперитет - раст и развој за корпорацијата, паралелно водејќи грижа за интересите на акционерите и останатите релевантни стејкхолдери. Авторот потенцира дека одборот на директори мора успешно да се справи со предизвиците на корпоративното управување, општествената одговорност и деловната етика. Во услови на сè поголемо усложнување на меѓународните односи, неизбежно се поставува прашањето за тоа кои се клучните поединци одговорни за успехот/ неуспехот на светските корпорации - креатори на најголемиот дел од светското богатство. Сосема разумно е да се тврди дека одговорноста лежи токму во членовите на одборите на директори ширум светот. Во трудот подетално се анализира што всушност претставува одборот на директори, која е неговата улога, должност, одговорност, како се организира и на кој начин да се унапреди неговата ефективност.

Евалуација на трудот “Systemic approach to teamwork - a model for team building”

Овој труд го потенцира значењето на тимската работа во денешната глобална економија. За компаниите што се дел од меѓународниот бизнис, кои денес произведуваат производи на еден континент, а потоа за неколку дена треба да ги транспортираат и да ги достават до клиентите на друг, тимската работа не е само важна, таа е од суштинско значење. Во фокусот на овој труд е анализата на начинот на градење на успешни тимови, независно од целта или задачата што треба да ја извршат. Основната цел на трудот е да се постави модел за градење на тимови со што е можно повисоко ниво на универзалност во примената. Резултатите од истражувањето, презентирани во една конзистентна форма – модел на градење на тимови го пресретнуваат горенаведеното барање за широка примена. Авторот заклучува потенцирајќи дека способноста да се работи во тим станува една од суштински потребните вештини на вработените во фирмите, независно од нивната големина. Па затоа, за што подобро да се искористи потенцијалот на поединците, потребно е правилно да се сфати и спроведе процесот на градење и управување со тимската работа.

Евалуација на трудот “Legal aspects of environment policies in the Republic of Macedonia”

Трудот го отвора прашањето за тоа колку современите трендови им наложуваат на земјите креирање на политики и нивно преточување во националните законодавства. Заштитата на животната средина, заради својата актуелност, се наметнува како исклучително чувствителна област што се однесува до креирањето на политики за секоја земја. Фокусот на истражување на овој труд е двоен: акцентот е ставен и на третманот на заштитата на животната средина во Уставот на Република Македонија и на еколошките принципи врз кои е изградена легислативата за животна средина во Република Македонија. Во трудот јасно се согледува целта: да се утврди пристапот кој го има Република Македонија при креирањето на политиките во областа на животната средина. Направеното истражување резултира со констатација дека правото на здрава животна средина е едно од основните права на граѓаните на Република Македонија, согласно со Уставот. Исто така, резултатите од истражувањето упатуваат и на заклучок дека принципите врз кои се гради еколошката легислатива ги отсликуваат најновите сознанија за заштита и унапредување на животната средина.

Евалуација на трудот “Historical financial flows compared with the actual financial crisis”

Во овој труд се дискутира дека денес во глобалната економија важноста на финансиските системи е повеќе значајна, но и ранлива од кога било. За да се разбере ситуацијата и да се најде решение за тековната нестабилност понекогаш е добро да се погледне назад во историјата, со цел да се препознаат алтернативите за избегнување или спречување на кризата. Во фокусот на овој труд е анализа на финансиските и должничките кризи во малите економии предизвикани од акциите на големите економии низ историјата, како и нивните повторувања во сегашноста. Главната цел на авторите е да се постави модел кој покажува дека економските кругови се распукнуваат. Резултатите од истражувањето во трудот се претставени во доста конзистентна форма. Во заклучокот уште еднаш се нагласува дека историјата може да се повтори и дека сегашната, како и идната финансиска состојба треба да бидат предвидени.

Евалуација на трудот “SMEs Innovation and Growth in EU”

Во фокусот на овој труд е анализата на најважните фактори за ефикасноста на МСП, нивниот опстанок и раст во ЕУ. Главната цел е да се разгледа она што го одредува потенцијалот неуспех на младите компании да иновираат и да растат. Фактори кои ги инхибираат овие мали и млади компании во постигнувањето на своите цели можат да имаат огромно јавно влијание. Резултатите од истражувањето во овој труд покажуваат дека староста на фирмата (која го одразува нејзиниот имиџ) е важна до степенот до кој компанијата се чувствува финансиски ограничена. Исто така, финансиските бариери може да бидат значајна причина за неуспех на пазарот. Ризикот од информациска асиметричност

создава пазар на капитал со бројни несовершености и недостаток на углед. Заклучоците во овој труд откриваат дека способноста на малите и средните компании да растат интензивно зависи од нивниот потенцијал да инвестираат во реструктурирањето, иновациите и квалификацијата на вработените. Овие елементи бараат капитал, односно пристап до финансии. Авторот во трудот заклучува дека последните политички иницијативи во ЕУ се насочени кон подобрување на финансиската средина за европската претприемничка активност и поконкретно за поддршка на новоформираните иновативни компании, со цел да се зголеми нивната глобална конкурентност и да се поттикне иновацијата.

Евалуација на трудот “Knowledge management for SMEs in the knowledge based economy”

Овој труд анализира дека во економијата базирана на знаење компаниите се соочуваат со многу повеќе каприциозни и разновидни потрошувачи од кога било. Овие потрошувачи сè повеќе се заинтересирани за статус, углед, бренд имиња, дизајн, задоволство и постпродажни услуги. Исто така, животниот век на производи и услуги се скратува. Авторите дискутираат дека, во принцип, напредокот на информатичката технологија и појавата на економијата базирана на знаење го прават деловното опкружување за просечниот претприемач многу посложено. Знаењето може да се користи за да се намали ваквата комплексност. Во трудот јасно се согледува целта: се истакнува дека знаењето е фактор кој им овозможува на претприемачите да се разликуваат од нивните конкуренти. Знаењето е средство за малите и средни претпријатија кое им овозможува да ја надминат лошата бизнис средина и да го променат комплексното опкружување во подобно. Главната цел на истражувањето во трудот е да се формира и претстави модел за управување со знаењето кое ќе им помогне на малите и средни претпријатија да бидат во можност да ја протолкуваат комплексноста во опкружувањето и да екстрахираат импликации од неа. Последното е, всушност, резултатот и заклучокот од овој труд: примената на моделот за управување со знаењето треба да го стимулира создавањето на конкурентска предност и да ја поддржи конкурентската позиција на компанијата.

Евалуација на трудот “Innovative methods on managing of resources in banks, caused by the influences of the current crisis on the working process of these institutions”

Во овој труд се дискутира дека тековните акции во економските кругови беа доминантно предизвикани од страна на банките, но и тие исто така влијаеја значително на работата на банките. Во фокусот на овој труд е перцепција на новитетите кои треба да се применат во пристапот и работата на банките како финансиски институции, со потенцирање на промените во методите на работа и организација. Преку анализата на презенираните хипотези од трудот може да се заклучи дека хартиите од вредност, бранејќи некои позиции кои се сметаат како класика во економијата, никогаш не треба да се третираат со површинска пасивност, оставајќи ги работите да течат по инерција. Авторите потенцираат дека е повторно актуализирање на основните финансиски инструменти, но иновирање на повеќето класични методи.

Евалуација на трудот „Ланецот на вредности како извор на конкурентска предност на текстилните претпријатија“

Фокусот на анализа во овој труд се текстилните претпријатија во Р.Македонија кои се многубројни, некои повеќе, а некои помалку успешни. Едно е заедничко за сите, тие ангажираат добар дел од работоспособното население ширум земјава и остваруваат значаен девизен прилив од своите извозни активности. Сепак, постои генерално мислење дека текстилните претпријатија ретко практикуваат стратемско планирање. Нивното функционирање е во основа реактивно на промените во опкружувањето. Учеството на текстилната индустрија во креирањето на вкупната додадена вредност во националната економија е на ниско ниво. Овој труд е посветен на анализа на моменталната конкурентност и нуди начини за создавање на одржлива конкурентска предност на претпријатијата од текстилната индустрија. Конкурентската предност на едно текстилно претпријатие е заеднички именител на сите активности што ги врши. Токму затоа, конкурентската предност

извира од сите оние поединечни активности како: дизајнирање, производство, маркетинг, дистрибуција и продажба на производите, односно услугите. Секоја од овие активности има свој придонес кон формирањето на релативната трошочна позиција и основите за диференцирање на производите, истовремено, секоја од овие активности додава вредност на финалниот производ. Авторите во трудот презентираат еден систематски пристап кон испитување на сите активности и нивната меѓусебна интеракција и влијание во креирањето на конкурентската предност на едно претпријатие. Основната алатка за спроведување на оваа анализа е веригата на вредности. Неговата анализа е предмет на истражување во овој труд. Трудот резултира со сознанија кои овозможуваат концентрирање на оние активности во претпријатијата кои значајно придонесуваат кон подобрување на трошочната позиција на зајакнување на конкурентската предност базирана на диференцирање. Независно од алтернативите, резултатот би бил повисока додадена вредност, а последново е основатата за повисока профитабилност.

Евалуација на трудот „Финансиските кризи низ историјата споредени со кризата од 2007“

Истражувањето во овој труд има за цел направи споредба на историскиот тек на финансиите и нивните нерамнотежи. Целта на трудот оди во насока на споредба на финансиската криза низ историјата, од причина дека минатото треба да послужи како поука за идните активности, а од друга страна во област каде што глобализацијата има примарен ефект, последиците од одредени текови треба да се предвидат и да се реагира навреме според лекциите од порано. Резултатите од истражувањето сугерираат дека историјата се повторува: кризите од минатото се преклопуваат со кризата од 2007 година, во доменот на БДП, нивото на цените, нивото на јавниот долг, невработеноста, цените на недвижностите итн. Авторите во овој труд потенцираат дека во финансискиот сектор е потребна поинтензивна координирана контрола од причина што соодветното предвидување на финансиските текови може да значи спас за целата економија.

Евалуација на трудот “Deposit or Investment in Voluntary Pension Fund – Case Study in the Republic of Macedonia”

Целта на овој труд е споредба на инвестициите. Случаите на малите економии, вклучувајќи ги и земјите во развој го актуализира прашањето за ефикасноста на инвестициите. Од трудот се согледува основната намера на авторите да се провери токму таквата ефикасност во земјите со помалку развиен финансиски пазар. Резултатите покажуваат дека банките влегуваат во натпревар за задржување на депозитите од население против привлечните програми за инвестирање на останатите финансиски институции.

Евалуација на трудот “Management of Banking Operations to Avoid Crises”

Целта на анализа во овој труд е управувањето на банкарските активности, со цел да се избегне нерамнотежа. Во трудот се применува метод на работа кој се однесува на земјите со помалку развиен финансиски пазар. Авторите сугерираат дека е потребно разбирање на структурата на управување во банкарските институции, а резултатите покажуваат дека функционирањето на банките мора да биде проследено со доследно следење на прописите и точно координирана и строга контрола. Значењето на овој труд е вредно за земји каде што финансиските пазари се помалку развиени, бидејќи во овие економии интензивно се чувствуваат шоките од глобалните финансиски пазари, а мали земји имаат мали шанси за да избегнат економска нерамнотежа.

Евалуација на трудот “The role and importance of the textile industry in the national economy of the Republic of Macedonia: Share of GDP, exports and employment”

Во овој труд се потенцира посебното значење на текстилната индустрија за економијата на Р.Македонија, поради своето значајно учество во креирањето на вработеноста и извозот. Во изминативе дваесет години оваа индустрија ја доби улогата на колевка на приватните претприемнички иницијативи. Моќностите за избалансиран регионален развој што ги нуди текстилната индустрија се уште една значајна карактеристика во прилог на нејзината

важност. Глобализацијата и тенденциите за сè поголемо присуство на македонските претпријатија на странските пазари носат големи предизвици не само за текстилната индустрија, туку и за националната економија во целина. Во трудот авторите дискутираат како развиените земји од Европа комплетно ги реструктурираа своите текстилни индустрии преку задржување на креативните активности од процесот на производство во свои рамки, а пренесување на производствените капацитети во други помалку развиени земји. Ваквиот тренд поволно се одрази врз развојот на македонската текстилната индустрија. Интензивното лон производство одигра значајна улога за поставување на оперативните и финансиски основи за понатамошен развој на индустријата. Тоа што следува како иден предизвик е унапредување на досегашните односи на соработка со странските претпријатија.

Во трудот може да се заклучи дека за реализација на ваквите развојни потенцијали на текстилната индустрија, па и на националната економија во целина, особено е значајна стабилноста на основните параметри на макроекономската политика (монетарната, девизната и даночната политика) преку која се детерминираат условите на стопанисување. Либерализацијата на условите за стопанисување (која покрај другото се должи и на членството на Р.Македонија во Светската трговска организација) и послободното дејствување на пазарните законитости влијаат за зголемување на отвореноста на националната економија, за поголема достапност на странските пазари и во крајна линија, за подобрување на конкурентноста на текстилната индустрија.

Евалуација на трудот “Attracting foreign direct investments in transition economies with special reference to the Republic of Macedonia”

Во фокусот на овој труд е анализата на странските директни инвестиции, нивниот обем и влијание во земјите во транзиција, со посебен осврт на Република Македонија. Авторите наведуваат дека главната цел на овој труд е да се прикажат СДИ во Македонија во периодот пред и по кризата од 2007 година и да се обезбедат насоки за идните активности кои ќе помогнат за подобрување на економската состојба во целина. Резултатите во трудот покажуваат дека македонската економија е особено поддржана од страна на активни акции на владата по ова прашање. Владата и нејзините активности значително ја подобруваат позицијата на Р. Македонија во однос на соседните земји, но сè уште има области каде што треба да се делува. Еден од таквите домени, наведуваат авторите, е прашањето за инфраструктурата што ќе ја дополни сликата за македонската бизнис клима и дополнително ќе го зголеми интересот на странските инвеститори. Заклучокот од овој труд оди во насока дека, и покрај сите активности, постојат детерминанти кои влијаат на традиционалните пазари, пред сè се мисли на нивото на бруто-домашниот производ. Р.Македонија има преземено многу мерки за да се зголеми нивото на БДП и привлекувањето на странски капитал, преку воведување на даночни олеснувања, царински надоместоци и други бенефиции со кои Р.Македонија е поконкурентна во однос на соседните земји. Сепак, БДП и вработувањето се еден голем предизвик.

Евалуација на трудот “How the Textile Companies in South-East Europe Create Value”

Овој труд е посветен на анализата на начинот на кој текстилните компании во Југоисточна Европа создаваат дополнителна вредност, со посебен фокус на текстилната индустрија во Р.Македонија. Текстилните компании во Република Македонија вклучуваат добар дел од работоспособното население и реализираат значајни девизни приливи од извозни активности. Но, авторите нсведуваат дека уделот на текстилната индустрија во создавањето на бруто-додадената вредност во националната економија е на ниско ниво. Овој труд е посветен на анализа на моменталната конкурентност и нуди начини да се создаде одржлива конкурентна предност за компаниите во текстилната индустрија. Конкурентската предност на текстилните компании е заеднички именител на сите активности што тие ги извршуваат. Затоа, конкурентна предност доаѓа од тие поединечни релевантни активности кои придонесуваат за формирање на релативната трошкова позиција и основите на диференцијација на компаниите, кои истовремено додаваат вредност на финалниот

производ. Резултатите од истражувањето на веригата на вредности на репрезентативен примерок на текстилни компании укажуваат на тоа дека текстилните компании треба да се концентрираат повеќе на оние активности што значително придонесуваат за зајакнување на конкурентската предност врз основа на диференцијација. Резултатот ќе биде повисока додадена вредност и повисока профитабилност на долг рок.

Евалуација на книгата “*Financial Crises Through History Compared With The Crisis From 2007*”

Анализата во овој опсежен труд ја покрива појавата на финансиските кризи, нивната важност, комплексноста и нивните импликации за општеството. Авторите го реализираат истражувањето со повикување на минатите настани, причините и последиците од финансиските кризи, нивното надминување и „учењето од грешки”, како и изнаоѓањето на одговор на прашањето: дали и зошто историјата се повторува? Набљудувањето на финансиот систем како целина може да биде основа за пронаоѓање на одговори за операциите на современите финансиските пазари. Последниве, пак, имаат огромно влијание и се тесно поврзани со другите сектори, како што се: реалниот сектор и пазарот на трудот. Имајќи ја предвид меѓународната рамка на овој систем, неговата комплексност се зголемува во однос на нецелосно познавање на границите на финансиските пазари и нивните инструменти.

Авторите во книгата наведуваат дека врската меѓу финансиот пазар, пазарот на трудот и реалниот сектор, како и нејзината меѓународна применливост води кон неизбежна потреба од регулирање. Во оваа книга е опфатена и обработена регулативата во целокупниот финансиски сектор. Се нудат одговори на прашањата како: кои правни рамки стојат во позадината, кои се „потенцијалните проблематични места”, колку е правилна финансиската регулатива и во која насока треба да се движи? Кои промени треба да се направат во овој сектор и како истите да се применуваат? Авторите посебно ја акцентираат потребата од соодветна регулација на овој систем, бидејќи глобализацијата, финансиските иновации и потенцијалните финансиски кризи, делумно или целосно, влијаат на секоја економија.

Глобализацијата – отворањето на границите, сублимацијата на сите пазари во еден и интензивирањето на конкуренцијата ја покажаа својата „сила”, наметнувајќи ја една од најпознатите сложени потреби - појавата на финансиската регулатива. Како одговор на овие модерни трендови на пазарот се создадоа нови инструменти кои работат врз економските принципи на вредност и оптимално користење на времето: финансиските деривати и меѓународните договори и трансакции. Ваквите операции, кои во светски рамки вклучуваат повеќе од двајца учесници во трансакциите (т.е. не само продавач и купувач, туку низа посредници) предизвикаа потенцијалните кризи во финансиот систем да котираат високо на листата на „опасни за економијата“.

Финансиските кризи секогаш вклучуваат повеќе економии, често речиси сите економии. Начинот на регулација, дискутиран претходно во книгата, често се конвертира во специјализација. Авторите дискутираат дека земјите се обидуваат да ги регулираат своите финансиски системи со одделно регулирање на финансиските институции, финансиските инструменти, како и на финансиска успешност и нејзините импликации во остварувањето на монетарните цели.

Ова истражување има за цел за направи конзистентна анализа на финансиските кризи низ историјата, за да се идентификуваат заедничките и/или посебни точки кои ќе му послужат на економскиот свет како насоки - индикатор за идно дејствување; утврдување на значењето на финансиска регулатива за целокупното финансиското работење и нејзиниот ефект врз економските циклуси. Затоа, авторите искористиле повеќе методи кои одговораат на намерата и целта на оваа книга, вклучувајќи го методот на индукција, дедукција, компаративен метод, квалитативни и квантитативни методи и анализа на практични примери.

Евалуација на книгата „Економско-финансиски лексикон“

Овој труд претставува проект за изработка на лексикон на економски поими и изрази, кој е плод на долгогодишниот ангажман на авторите. Авторите се решени и одлучни овој проект да го понудат, пред сè, за проширување на знаењата на студентите од економските факултети, но не само за нив туку и за сите кои ќе покажат интерес да се потестат или да научат нешто повеќе за економско финансиските поими, термини и изрази. Авторите пристапиле на оваа опсежна задача со намера да понудат кратки, јасни и точни толкувања на бројните економските и финансиски поими, изрази и термини и да дадат објаснување на што е можно поразбирлив начин, притоа користејќи нивен превод на англиски, германски, француски и руски јазик. Авторите сметаат дека овој *Економско-финансиски лексикон* ќе предизвика интерес и ќе биде од корист во изучувањето и следењето на општите економски термини, категории и поими.

Конференции или научни собири

М-р Елена Веселинова, покрај објавените научни и/или стручни трудови, учествува на неколку меѓународни конференции во земјава и востранство.

Во земјава:

- First International Conference for Business, Economy and Finance - ICBEF 2012, Faculty of Economics, Stip, University “Goce Delcev” – Stip, Macedonia.

Во странство:

- *International Jubilee Scientific Conference: “Economy and Management in the 21st Century – Solutions for Stability and Growth”*, 8-9. 11. 2011, Svishtov, Bulgaria.
- *International conference: “Trends and Challenges in the Economic Development”*, 10-11 May, 2012, University of Economics – Varna, Bulgaria.
- *XIII International Symposium SymOrg 2012: “Innovative Management and Business Performance”*, 5-9 June, 2012, Faculty of Organizational Sciences, University of Belgrade, Zlatibor, Serbia.
- *19th International Economic Conference – IECS 2012: “The Persistence of the Global Economic Crisis: Causes, Implications, Solutions”*, 15 June, 2012, Faculty of economic sciences, “Lucian Blaga” University of Sibiu, Economic sciences faculties association of Romania – AFER, Sibiu, Romania.
- *1st International Conference - South-East European Countries toward European Integration*, 20th October 2012, University “Aleksander Xhuvani”, Faculty of Economics, Elbasan – Albania.

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

- Трудови во стручни – научнопопуларни списанија:
- *Management Journal for Theory and practice Management*, Vol.64, University of Belgrade, Faculty of Organizational Science, 2012, Serbia.
- *Revista Economica*, Vol. 3/62, University “Lucian Blaga”, Faculty of Economics, 2012, Sibiu, Romania.
- *Journal of Process Management – New Technologies*, Vol 1, Issue 3, 2013, MAPRO, Vranje, Serbia.
- *Management Dynamics in the Knowledge Economy*, Vol 1, No.2, 2013, College of Management (NUPSPA) & Tritonic, Romania.
- Техничко унапредување: присуство на предавања на Филип Котлер на тема „Маркетинг предизвиците во 21 век“

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Членовите на Комисијата за избор на асистент за научната област менаџмент системи на Економскиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип по разгледувањето на документите едногласно го донесоа следниов заклучок.

По прегледот на доставената документација, Комисијата цени дека кандидатката Елена Веселинова, магистер по економски науки од областа на менаџментот, покрај доставената комплетна документација покажува и перманентен интерес и желба за научно напредување. Ова се потврдува со многуте објавени научни и стручни трудови, учество на меѓународни и домашни конференции и семинари со стручна проблематика.

Кандидатката м-р Веселинова се истакнала и со плодна педагошка активност, прикажувајќи висок корпус на знаење и стручност, како помлад асистент на повеќе предмети што ги изведувала на Економскиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип во изминатиот период. Научноистражувачката работа на кандидатката е континуирана и ја потврдува нејзината ориентација за системски пристап кон непосредната и пошироката област, како и стручноста со која владее во наставно-научната област менаџмент, за којашто кандидатката конкурира.

Врз основа на гореизнесеното, Комисијата заклучи дека имаше чест да рецензира биографија на еден многу успешен и квалитетен научен работник и иден посакуван и ценет соработник и затоа со задоволство му предлага на Наставно - научниот совет на Економскиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип кандидатката м-р Елена Веселинова да се избере во звање **асистент за научната област менаџмент системи**.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Трајко Мицески, редовен професор – претседател, с.р.

Проф. д-р Љубомир Дракулевски, редовен професор – член, с.р.

Проф. д-р Еленица Софијанова, вонреден професор – член, с.р.

ПРИЛОГ

Табела за вреднување на активностите на м-р Елена Веселинова, помлад асистент, во реизборниот период 2011-2014 година, според критериумите за избор на наставници и соработници на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип

	Вид на активност	Број	Поени		Вкупно
			Во земјава	Во странство	
Наставно-образовна дејност (НО)					
1.	Позитивно рецензиран „Економско-финансиски лексикон“, Економски факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип	1	8	/	8
2.	Реализација на вежби (неделен просечен фонд на часови во двата семестра во изборниот период на прв циклус студии)	Вкупно 96	96/2(семестри)=48*0,5=24		
	Вкупно				32
Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности					
1.	Научна книга	1		15	15
2.	Одбранет магистерски труд	1	4	/	4
3.	Труд со оригинални научни резултати, објавени во зборник на трудови на научен собир	13		13*2=26	26
4.	Труд со оригинални научни резултати објавени во зборник од трудови (Годишен зборник на Економски факултет - Штип)	1	1*1,3		1,3
5.	Учество на научен собир со реферат (усно, потвдено со сертификат за учество)	Странство - 2 Во земјата - 1	1,5*1= 1,5	1*2=2 1*1,5 = 1,5	5
6.	Член на организациски одбор на научен собир	1	1		1
	Вкупно				52,3
Стручно-апликативна дејност и организациско-развојна дејност					
1.	Труд во стручно-научно популарно списание	5	/	6	30
2.	Член на Комисија за попис во 2013 год.	1	2	/	2
3.	Техничко унапредување	2	2		4
	Вкупно				36
ВКУПНО			120,3		